

Радянський ШЕДАТОР

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФСПІЛКОВИХ КОМІТЕТІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ ІМЕНІ В. СТЕФАНИКА

Газета заснована 30 вересня 1988 року. № 10 (22) 14 БЕРЕЗНЯ 1989 р. Ціна 3 коп.

КОМСОМОЛЬСЬКЕ ЖИТТЯ

Кому бути секретарем

23 березня відбудеться конференція комсомольської організації інституту, на якій спілчани нашої вузу оберуть секретаря комітету комсомолу. Є дві кандидатури на цю посаду: заступник секретаря комітету комсомолу інституту О. А. Сангулія та секретар комсомольського бюро фізико-математичного факультету І. Г. Кабан. Кому з них спілчани відда-

дуть перевагу, буде видно. А поки що на другій сторінці друкуємо біографії обох претендентів і їх прошого вузу оберуть секретаря комітету комсомолу. Є дві кандидатури на цю посаду: заступник секретаря комітету комсомолу інституту О. А. Сангулія та секретар комсомольського бюро фізико-математичного факультету І. Г. Кабан. Кому з них спілчани відда-

дуть перевагу, буде видно. А поки що на другій сторінці друкуємо біографії обох претендентів і їх прошого вузу оберуть секретаря комітету комсомолу. Є дві кандидатури на цю посаду: заступник секретаря комітету комсомолу інституту О. А. Сангулія та секретар комсомольського бюро фізико-математичного факультету І. Г. Кабан. Кому з них спілчани відда-

Вшанування славетного Крбзаря

У перші березневі дні весь світ відзначає 175-у річницю з дня народження великого українського поета, художника, революційного демократа Т. Г. Шевченка. Урочисто вшановують ювілей Великого Кобзаря і на Прикарпатті. 9 березня члени бюро обкому і міськкому партії, виконкомів обласної і міської Рад народних депутатів, представники громадськості обласного центру поклали квіти до погруддя Т. Г. Шевченка в парку культури і відпочинку.

Увечері в обласному музично-драматичному театрі імені Івана Франка відбувся урочистий вечір громадськості міста, присвячений 175-й річниці з дня народження Т. Г. Шевченка. Його вдірив вступним словом перший секретар обкому Крпартії України І. Г. Посторонко. Голова оргкомітету по відзначенню ювілею Шевченка, заступник голови облвиконкому Г. О. Лихачова надала слово доктору філологічних наук, ректору педагогічного інституту ім. В. Стефаніка Б. І. Кононенку, який виголосив доповідь «Про 175-у річницю з дня народження Великого Кобзаря».

На урочистому вечорі також виступили письменник С. Г. Пушик, художник, доцент педінституту М. П. Фіголь, архітектор, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка Д. Г. Сосновий, поет Я. Ф. Дорошенко, секретар парткому колгоспу імені Шевченка Рожнятівського району М. І. Стасюк, вчителька СШ № 6 м. Калуша Л. П. Скуба, студент Івано-Франківського інституту нафти і газу С. Бісеналієв, головний режисер обласного музично-драматичного театру ім. І. Франка І. О. Борис.

Для учасників урочистого вечора був даний святковий концерт, у якому взяли участь артисти театру, професійні і самодіяльні колективи та виконавці. зокрема, хор музично-педагогічного факультету та народний самодіяльний вокальний ансамбль «Росинка» педінституту.

10 березня в актовому залі нашого інституту відбувся літературно-мистецький вечір, присвячений вшануванню 175-річного ювілею Т. Г. Шевченка. Із словом про Кобзаря виступив завідувач кафедри української літератури, кандидат філологічних наук О. М. Пилип'юк. Силами художніх самодіяльних колективів та виконавців був даний концерт.

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

Яким буде третій навчальний

В офіційному газетному матеріалі ми вже повідомляли про те, що наш інститут у цьому році експериментує включення у навчально-виховний процес третього літнього семестру. До редакції надходить багато запитань, листів з цього приводу. Що таке «третій семестр», як він буде організований — про це ми ведемо мову з проректором по навчальній роботі, доцентом Б. В. ВАСИЛИШИНІМ.

— Богдане Васильовичу, з якою метою запроваджено цей експеримент і чия це ініціатива?

— У цьому році в нашому інституті за рішенням бюро ЦК ВЛКСМ та Державного комітету СРСР по народній освіті проводиться такий експеримент за участю викладачів, органів народної освіти, комсомольського та профспілкового комітетів. На Україні наш вуз єдиний, де третій літній семестр буде включено у навчально-виховний процес. У Російській Федерації до такого експерименту включені Липецький, Костромський та Курський педінституту, в Білорусії — Вітебський педінститут та Гродненський університет. А метою цієї «новинки» є, звичайно, поглиблення підготовки майбутнього вчителя до здійснення виховної роботи.

— Студентів надзвичайно цікавить, як буде організовано третій семестр, які факультети,

курси залучаються до експерименту?

— У першу чергу зауважу, що питання саме організації цього семестру ми обговорили дуже серйозно й всесторонньо і на раді інституту, і на засіданні парткому. Для здійснення координації робіт створено інститутську і факультетські групи. Ректоратом, деканатами, кафедрами теорії і методики піонерської та комсомольської роботи, педагогіки і психології, педагогіки та методики початкового навчання здійснено ряд заходів, спрямованих на включення семестру у навчально-виховний процес. Рішенням ради інституту внесено зміни до навчальних планів на тих курсах, які залучаються до експерименту. А передбачено залучити студентів таких курсів: четвертих (невипускних) усіх факультетів; II, III — історичного факультету; I, II, III — фізико-математичного та факультету іноземних

мов; III — філологічного, музично-педагогічного та художньо-графічного факультетів; II, III курсів факультету підготовки вчителів початкових класів.

Ось, власне, такий контингент. Додам, що тривалість третього семестру — вісім тижнів, тобто дві зміни у піонерському таборі (бо саме у переважній більшості він проходить у таборах).

Щодо організації, то, на нашу думку, ефективною формою роботи студентів буде педагогічний загін, який об'єднує 20—25 студентів різних факультетів, що дасть можливість здійснювати різноманітну виховну роботу. Планується організувати близько п'ятдесяти таких загонів, що працюватимуть в основному у піонерських таборах Івано-Франківської, а також Московської, Кримської, Херсонської та інших областей. Що стосується забезпечення роботи в інших областях, то цим питанням зараз займаються Міністерство народної освіти та Укрпрофрада.

Керівництво навчальною і виховною роботою педагогів будуть здійснювати найбільш досвідчені викладачі-методисти, кожен з яких закріплювати-

меться за одним-двома педзагонами. Як нам здається, такий розподіл обов'язків найбільш ефективний і сприятиме добрій організації навчально-виховної діяльності студентів.

— Богдане Васильовичу, а як вестиметься підготовка студентів до літнього семестру?

— На всіх факультетах розпочинаємо читати спецкурс з питань методики виховної роботи. Педзагони, які будуть працювати у піонерських таборах, у квітні пройдуть тиждень інструктивні збори на базі інститутського піонерського табору «Зірка».

— Ви вже говорили на початку про те, що у навчальні плани внесено зміни. Багатьох студентів, зрештою, й викладачів цікавить, які вони, наскільки скоротяться другий семестр, як буде з літніми канікулами?

— Навчальний процес на курсах, залучених до експерименту, буде завершено до 25 травня (тобто до цього числа вже будуть складені іспити). Це дасть можливість педзагонам своєчасно прибути у піонерські табори, а також отримати літні канікули не менше, як чотири тижні. Новий навча-

льний рік на всіх курсах і факультетах розпочнеться без будь-яких змінень. 1 вересня.

— Богдане Васильовичу, Ви назвали курси, факультети. А як бути тим студентам, які в силу різних об'єктивних причин не зможуть працювати у піонерських таборах?

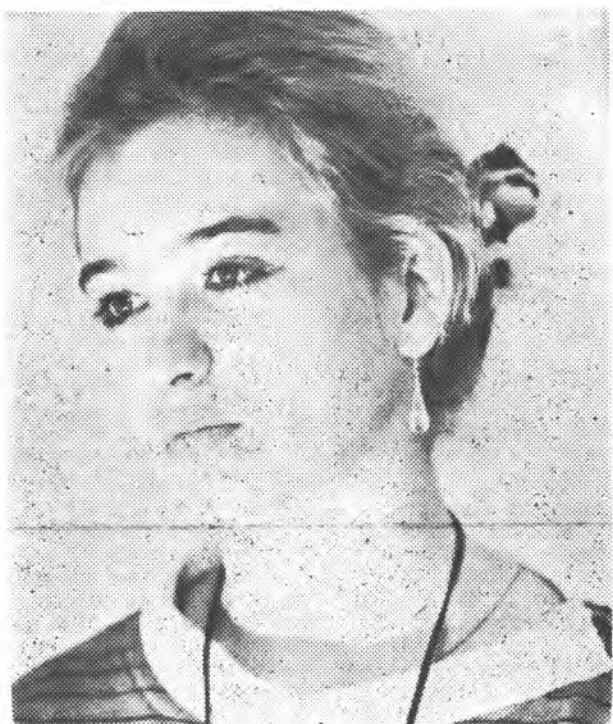
— Ми врахували й це. Вони будуть залучені до здійснення виховної роботи при жєках, пришкольних таборах, таборах праці й відпочинку, дитячих садках і, нарешті, за місцем проживання.

— Якою буде звітність студентів по завершенню літнього семестру і як оцінюватимуться результати студентської роботи?

— Звітність не переобтяжена документами. Студентів потрібно буде представити керівникові-методистові звіт по навчально-виховну роботу і характеристику, затверджену педагогічною радою піонерського табору. Оце й все. Робота студента оцінюється диференційованим заліком. Підсумок діяльності майбутніх педагогів у третьому семестрі здійснюється на розширеному засіданні ради кожного факультету.

Інтерв'ю взяла Н. БОДНАРЧУК.

ЛЮДИ НАШОГО ІНСТИТУТУ

Правда, гарна дівчина! І, напевно, щаслива. Адже ведається О. Підлужній з групи ПФМ-34. Вона і комсомольське доручення добре виконає, і дозволить в колективі найліпше організує, а якщо треба, то й сама затацює та заспіває. Дівчина вже багато років займається у самодіяльності. І що найцікавіше: при всій зайнятості громадськими справами Оксана встигає вчитися на «відмінно». Фот. В. Боб'яка.

26 БЕРЕЗНЯ — ВИБОРИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ СРСР

ДУМКИ З ПРИВОДУ...

По всій країні проходять зустрічі кандидатів у народні депутати СРСР з виборцями. Відбулася вона й в обласному центрі. 4 березня в актовому залі Івано-Франківського медичного інституту студентство Прикарпаття знайомилося з кандидатом по національно-територіальному виборчому округу № 47, Героєм Соціалістичної Праці, головою правління агрофірми «Прут» Василем Михайловичем Ткачуком. Своїми враженнями від цієї події ділиться її учасник студент IV курсу історичного факультету Ігор ЧИЖ, який виступив на зустрічі.

Хочу висловити кілька міркувань з приводу програми кандидата у народні депутати СРСР В. М. Ткачука. Знаюче місце у якій відводиться питанню аграрної політики, спрямованої на піднесення сільського господарства, розвиток оренди на селі. Справді, оренда — це на сьогодні чи не єдина форма, яка може сприяти виведенню аграрного сектора країни на вищий шабель. Але, думається, цього ніні мало, оскільки в більшості сіл будемо відвертими, залишилися люди літнього віку. Погодьтеся пенсіонери не будуть займатися орендою. Для цього потрібні моло-

ді сили. А як їх зберегти для села? Про це у програмі нашого кандидата, на жаль, не було майже слова.

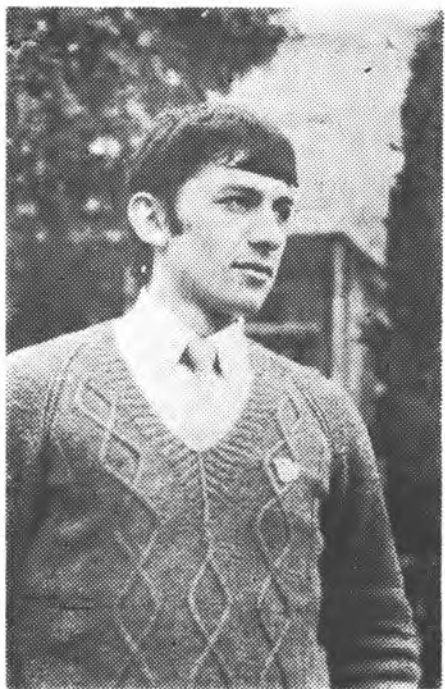
Далі, Василь Михайлович ставить за мету домогтися збільшення пенсійного мінімуму на 35—40 процентів. При цьому найменша пенсія становитиме 55—60 карбованців. При нинішній дорожчечі життя це не так багато, чи не правда? Як бути?

Ще один момент програми кандидата примушує задуматися і, можливо, не погодитися. Це стосується надання матерям права не працювати з моменту народження дитини по досягненні нею семирічного

віку. Чи реально це? Та й де, зрештою, гарантії, що виховання у нас стане більш ефективним? Гадаю, такі пропозиції необхідно обгрунтовувати й економічно.

На жаль, у даній програмі зовсім не йдеться про молодіжні проблеми (зокрема, студентські). Через те у виступах студентів на зустрічі прозвучали вимоги ліквідації ліміту на виплату стипендій, встановлення 5-денного навчального тижня, скорочення вечірньої та зочної форм навчання як малоефективних, вдосконалення системи вищої освіти в цілому.

Зустріч з кандидатом, на мою думку, вийшла цікавою, гострою. Однак і мене, і моїх товаришів-студентів не може не турбувати те, що наш кандидат не матиме конкурентів. Виходить, вибори з одного кандидата? Очевидно, вчитись демократії нам доведеться усім.

Сангулія
Олександр Аркадійович

Заступник секретаря комітету комсомолу інституту. Народився 21 липня 1963 року в селищі Отині Коломийського району Івано-Франківської області. Українець. У 1986 році закінчив Івано-Франківський технікум фізичної культури (заочне відділення). Член КПРС з 1984 року. В 1980—1981 роках навчався в СПТУ № 1 м. Івано-Франківська. Трудову діяльність розпочав слюсарем-складальником на одному з промислових підприємств міста. Вибрався членом комітету комсомолу заводу. З грудня 1984 року — інструктор-методист по спорту міського спортивно-технічного клубу ДТСААФ. З лютого по серпень 1985 року — секретар комітету комсомолу автотранспортного парку міста. З серпня 1985 року — інструктор-методист по спорту, старший методист по спорту міського СТК ДТСААФ. З вересня 1986 року — студент Історичного факультету педінституту ім. В. Стефаника. Обраний членом комітету комсомолу. З березня 1988 року — заступник секретаря комітету комсомолу інституту, переведений на заочну форму навчання. За активну роботу в комсомолі нагороджений пам'ятним знаком ЦК ВЛКСМ «60 років з іменем В. І. Леніна», грамотами міському та обкому ЛКСМУ.

Кабан
Іван Григорович

Секретар комсомольського бюро фізико-математичного факультету, кандидат в члени КПРС з вересня 1988 року. Народився 12 травня 1967 року в селі Стриганці Тисменицького району Івано-Франківської області. Українець. У 1984 році закінчив середню школу в селі Рошнів Тисменицького району, там же у 1981 році вступив до лав ВЛКСМ. У вересні 1984 року поступив на перший курс фізико-математичного факультету педінституту. У жовтні 1984 року був обраний заступником голови навчально-виховної комісії факультету. З червня 1985 року служив у лавах Радянської Армії. В червні 1987 року повернувся в інститут. У вересні — був обраний головою навчально-виховної комісії факультету та членом вченої ради факультету. В листопаді 1987 року обраний секретарем комсомольського бюро факультету. І. Г. Кабан не тільки відмінник навчання (Ленінський стипендіат), але й займається науковою роботою в лабораторії фізики магнітних плівки, захоплюється спортом — боротьбою самбо, волейболом. За активну роботу в комсомолі нагороджений грамотами міському та обкому ЛКСМУ.

Захищати інтереси студентів

ВЛКСМ — організація громадсько-політична. Тому основним для комітету комсомолу, як на мене, є формування студентської політичної думки, вироблення активної життєвої позиції. Це означає:

1. Навчити молодь відстоювати свої права, свої інтереси, свою позицію шляхом використання методів політичної боротьби, не залишаючи без уваги жодного випадку несправедливості.

2. Підтримати думку студентів про докорінну перебудову системи політичного інформування молоді. Для цього варто:

а) широко використовувати активні форми політичного інформування молоді (засідання дискусійних клубів, різноманітні диспути, політурнири, конкурси політичного репортажу, зустрічі за круглим столом із запрошеними відомих учених, політичних діячів тощо);

б) переглянути періодичність проведення занять, системі їх планування;

в) організувати навчання політінформаторів, запрошуючи для цього спеціалістів, випустити спільно з кафедрами суспільних наук методичні рекомендації на допомогу організатору політклубу, створити при комітеті комсомолу методичний центр політінформатора;

г) вивчати в цьому напрямі досвід роботи інших вузів, здійснювати обмін делегаціями;

д) організувати виїзні засідання політклубів в школах, на підприємствах на основі укладених договорів з товариством «Знання».

Робота комітету комсомолу повинна бути нерозривно зв'язана із зростаючими потребами молоді, необхідно враховувати її інтереси, сприяючи розвитку її ініціативи та активності. Для цього вважаю за необхідне: створити в комітеті комсомолу сектор вивчення громадської думки, який працював би спільно із соціологічною лабораторією інституту, допомагав би створити в нашому вузі банк студентської ініці-

тиви, а пізніше вивчити ефективність заходів і роботу комітету комсомолу в цілому; сприяти організації і допомагати в роботі різноманітним об'єднанням студентської молоді, здійснювати політичне керівництво їх діяльністю; допомогти реалізувати в конкретні справи інтерес молоді до питань національних відносин, «білих плям» історії України, організації боротьби студентства за екологію нашого краю, розвиток молодіжного руху.

Для подальшого розширення студентського самоврядування в нашому вузі, на мій погляд, необхідно:

1. Тісно співробітництво комітету комсомолу із студентською фракцією вченої ради інституту, підтримка та організація широкого обговорення їх ініціатив, спрямованих на вдосконалення існуючої системи вищої освіти.

2. Поширення роботи студентської фракції вченої ради інституту на фракції рад і комсомольських бюро факультетів; проведення навчання студентського активу по основних напрямках роботи вузу; організація зустрічей студентів з керівництвом інституту та його підрозділів.

3. Організація комітету комсомолу соціального захисту студентів, його участь у розробці кодексу прав і обов'язків викладачів та студентів педінституту ім. В. Стефаника; необхідність створення якого тісно пов'язана з потребами самоврядування.

4. Проведення комітетом комсомолу референдумів із суперечливих питань.

Термінового вирішення вимагає проблема дозвілля молоді. З року в рік ми говоримо, що в інституті немає приміщення для проведення дискотек, а якщо і є таке, то воно вже зайняте з іншою метою. А чому б не оголосити конкурс на кращий проект оформлення нашої ідальні під

зал для відпочинку. Вважаю, що потрібно відновити діяльність відсалоноу в гуртожитку № 5, продумавши його організацію.

Поліпшувати стиль роботи комітету комсомолу, підвищити його роль у житті вузу. Для цього:

— сприяти проведенню різноманітних експериментів, спрямованих на визначення основних напрямків роботи комсомольської організації інституту, пошук оптимальної структури його комітету;

— перейти на госпрозрахунок і самофінансування. Фонди комсомольської організації можуть складатися з певної частини членських внесків, залучених коштів, відрахувань кооперативів, які можна і варто було б створити при комітеті комсомолу та ін.;

— налагодити систему навчання комсомольського активу, підняти його виконавчу дисципліну, встановити контроль за виконанням прийнятих рішень;

— забезпечити гласність роботи комітету комсомолу, створивши пресцентр;

— ввести в практику роботи періодичне підтвердження вотуму довіря секретарю та членам комітету комсомолу;

— вивчити можливість запровадження оплати збільшених комсомольських працівників за коефіцієнтом трудової участі;

— вдосконалити систему стимулювання громадської активності молоді.

На закінчення кілька слів про структуру комітету комсомолу. Він обирається в розширеному складі, а для оперативної роботи з його складу створюється бюро, до якого входять секретар, заступники по організаційній та ідейно-виховній роботі, відповідальні за роботу секторів.

Зрозуміло, що я не зміг охопити всі проблеми, але, сподіваюся, що комсомольці інституту візьмуть участь у доповненні програми.

Потрібні переміни в роботі

ВЛКСМ — масова громадсько-політична організація, що виражає і захищає інтереси радянської молоді у нашому суспільстві. Комітет комсомолу Івано-Франківського педагогічного інституту імені В. Стефаника, отже, повинен стати тією організацією, яка б виражала інтереси студентства і молодих працівників вузу. Виходячи з цього, виступаю за докорінну демократизацію всіх сторін інститутського життя, надто тих, що стосуються студентства. Тому й свою передвиборну програму підготував саме в цьому дусі.

Насамперед комітету комсомолу необхідно активізувати роботу комсомольських організацій та комсомольських груп факультетів і курсів; всіляко сприяти поліпшенню навчально-виховного процесу в інституті; допомогати становленню майбутнього вчителя. Я за те, щоб жодне питання, яке стосується діяльності молодіжних осередків вузу, не лишалось поза увагою комітету комсомолу, щоб жодна проблема, що торкається різноманітних сторін студентського життя, не вирішувалася б без попереднього вивчення думки молоді.

Розвиваючи демократію та гласність, вважаю за необхідне широко обнародувати рішення комітету ЛКСМУ, студентського профкомату та вченої ради інституту, до складу якої входять представники студентства. Глибшої поінформованості потребує і робота стипендіальних комісій та комісій по розподілу студентів на роботу.

Комітет комсомолу повинен брати участь в вирішенні соціально-економічних проблем життя вихованців інституту. Тому виступаю за обмеження втручання в поселення студентів в гуртожитки з боку адміністрації факультетів і інституту, за якомога швидше і якісне закінчення ремонту в гуртожитках, за конструктивне вирішення разом з адміністрацією-господарською частинкою поточних питань побуту в студентських помешкан-

нях. В разі нерозв'язання цього, вдавтимось за допомогою до народних депутатів СРСР та УРСР.

Конче потрібно створити належні умови для добровільної праці студентів в навчальній та позанавчальній час; організувати студентські кооперативи; виключити будь-які випадки необгрунтованого відволікання студентів від навчального процесу для сільськогосподарських робіт.

Студентське самоврядування — дійовий засіб, що може створити в аудиторіях дух творчості, боротьби за високу якість знань, допоможе виховати висококваліфікованого вчителя. Комітету комсомолу щодо цього необхідно: домогтися більш дієвої підтримки студентами діяльності студентської групи у вченій раді інституту; на рівні ректорату домогтися вирішення питання забезпечення інститутської бібліотеки найновішими підручниками з різних дисциплін, художньою літературою і періодичними виданнями; переглянути штат і структуру студклубу, на оплачувані посади запропонувати здібних студентів; систематично обговорювати роботу студклубу на зборах студентського колективу.

Разом з тим пропоную змінити форму проведення екзаменів і залків; більш широко залучати студентів до розподілу стипендій, складання розкладу занять та екзаменів; збільшити кількість годин, які відводяться на підпрактику в школах.

Також вважаю за доцільне розглянути на засіданні вченої ради інституту з широким залученням студентства питання про форми організації і проведення самостійної роботи.

Докорінної зміни потребує і система проведення політзанять. З цією метою необхідно збільшити кількість політклубів і розширити їх тематику; засідання клубів проводити в п'ятницю два рази на місяць; залучити до цього студентів всіх факультетів (за їх вибором); дати можливість групам один раз на місяць проводити політзаняття за їх тематикою; під час єди-

них політднів (один раз на місяць) організувати зустрічі студентів з керівниками державних, радянських та партійних органів.

Для прискорення темпів перебудови в роботі комітету комсомолу велике значення має знайомство з досвідом інших вузів. Тому вважаю необхідним залучення на широкій і демократичній основі студентів нашого вузу до роботи по розвитку контактів з молоддю вузів країни, а також зарубіжними ровесниками. Для цього потрібно удосконалити форми проведення фестивалів інтернаціональної дружби в нашому вузі; систематично відправляти делегації студентства на подібні заходи в інші вузи; налагодити систематичний обмін групами студентів між нашим та іншими вузами. Для відпочинку під час канікул.

Для чіткої, більш оперативної і демократичної роботи комітету комсомолу вважаю за необхідне внесення змін в його структуру.

Скоротити до мінімуму кількість існуючих на даний час секторів.

Пріоритетними напрямками роботи комітету комсомолу повинні бути:

— сектор вивчення громадської думки і узагальнення передового досвіду вузів країни;

— сектор розвитку студентського самоврядування (робота зі студентськими групами у вчених радах факультетів та інституту, організація навчально-виховного процесу в цілому, робота із студентами в гуртожитках);

— сектор вирішення соціально-економічних проблем студентів;

— інформаційний сектор (співробітництво з газетою «Радянський педагог» та ін.);

— сектор організації відпочинку та дозвілля молоді (тісний зв'язок із студклубом, профкомом, спортклубом інституту).

Вся робота комітету комсомолу повинна бути спрямована на створення сприятливих умов для навчання, забезпечити підготовку висококласних спеціалістів.

ПЕДВУЗ — ШКОЛА

Навіщо шашки, доміно, ляльки і солдатки — цікавіше все одно в класі інформатики!

Либонь, ці рядки з дитячої творчості найбільше передають те зацікавлення, що панувало в лабораторії персональних комп'ютерів нашого інституту, коли тут відбувався урок малювання для другокласників Івано-Франківської середньої школи № 13. На знімках (зліва — направо): отак, зосереджено керували курсом по екрані дисплея учні.

УРОК ДАЄ КОМП'ЮТЕР

Трохи незвично було того дня в лабораторії персональних комп'ютерів нашого інституту — замість постійних завсідників студентів сюди завітали учні другого класу Івано-Франківської середньої школи № 13. Ні, не задля екскурсії, а для проведення уроку малювання. В першу мить восьмилітні школярі розгубилися — від розмаїття комп'ютерної техніки, від того, що альбому й олівці замінені екраном дисплея і невеличкими клавішами... Так і розбігалися їхні оченята від цього дива, а жваві пальчики намагалися одразу погамувати дитячу цікавість — натискували клавіші, крутили ручки викиначів (все-таки, як це далеко від комп'ютерних ігор)... Та пройшла хвилина-друга й учнівська невпевненість змінюється босередженістю, увагою, і враз маленьке обличчя висвітлює радість відкриття, коли «комп'ютерний» олівчик виводить на екрані дисплея геометричні фігури, які згодом завдяки фантазії школярів вимальовуються в орнаменти, літаки, танки. Отак усе складно і разом з тим просто — задоволенню другокласників немає меж. А як оцінюють урок викладач кафедри математичного аналізу та інформатики Інституту Л. С. Возняк, класовод II-го «а» Л. І. Трошинська і студент V-го курсу фізико-математичного факультету Віталій Ріпа? Кожен з них після закінчення уроку мав свої думки і міркування, тому й охоче погодився поділитися ними на сторінках газети.

Любов Софронівна ВОЗНЯК: — Якщо ми серйозно маємо намір скинути покрив таємничості з предмета «Основи інформатики і обчислювальної техніки», яким і досі окутуємо його, то знайомство з ним треба починати вже з перших років навчання в школі. Власне на цьому етапі повинно забезпечуватися

розуміння учнями суті використання таких можливостей, як опрацювання текстів, моделювання тощо. Крім того, саме в цей час учень мусить виробити певні навички роботи з клавіатурою. Також дуже важливо, аби школяр молодшого віку міг вільно обмінюватися інформацією з комп'ютером. Завдяки цьому дитина зможе почувати себе більш упевнено з комп'ютерами, зникає страх перед ними. Тільки за таких умов, гадаю, можна вводити комп'ютери в навчальний процес у початкових класах.

Любов Іванівна ТРОШИНСЬКА: — Ще будучи студенткою (закінчила факультет підготовки вчителів початкового навчання педінституту в минулому році), я побачила, що можливості комп'ютерів у навчальному процесі надзвичайно великі. Якщо вдало використовувати цю техніку, то можна успішно здійснювати, як ми шойно переконалися на уроці, індивідуальний підхід в викладанні того чи іншого предмета, ефективно оцінювати знання учнів, цікаво, в ігровій формі проводити пояснення матеріалу.

Віталій РІПА: — Минулого року при лабора-

торії персональних комп'ютерів була створена студентська проблемна група «Використання ЕОМ у навчальному процесі вузу і школи». Ми розробили різноманітні навчальні програми, які проходять апробацію в школах Прикарпаття, на курсах підвищення кваліфікації вчителів і керівників народної освіти, котрі діють при нашому інституті, а також при обласному інституті вдосконалення вчителів. Така апробація допомагає оцінити дидактичні можливості цих програм, виявити їхню досконалість з психолого-педагогічного боку. Програма сьогоднішнього уроку «Традиційний редактор» створена спеціально для занять з учнями молодшого шкільного віку. Наскільки вона досконала, показав обговорення її вчителями початкових класів на методичному семінарі. Однак те, що вона подарувала 30 хвилин радості й цікавості нашим маленьким школярам, не викликає ніяких сумнівів.

На знімку: викладач кафедри математичного аналізу і інформатики Л. С. Возняк допомагає другокласникам освоювати комп'ютери.

Фото В. Боб'яка.

Знайомство з скульптурною Шевченкіаною

Доктор історичних наук, професор нашого інституту В. В. Грабовецький та кандидат історичних наук Б. В. Грабовецький до 175-ї річниці з дня народження Великого Кобзаря підготували путівник «Скульптурна Шевченкіана Прикарпаття». Відкривається він картою-схемою, на якій по-

значено всі населені пункти області, де встановлено пам'ятники і пам'ятні знаки Т. Г. Шевченкові з 1911 року по теперішній час. Автори подають короткі відомості про основні монументи. В путівнику вміщено історичні та сучасні фотографії ряду пам'ят-

ників і подій, пов'язаних з їх відкриттям. Видала путівник обласна організація Українського Товариства охорони пам'ятників історії та культури в Івано-Франківській обласній друкарні.

НАШ КОР.

ЧИ ЛЕГКО бути вчителем? Це питання, напевно, здивує не лише студентів, але й викладачів. Дехто може іронізувати: хіба це проблема? А між тим, це дуже серйозно як для тих, хто готується стати вчителем, так і для тих, хто навчас майбутніх педагогів.

У привітанні ЦК КПРС Всесоюзному з'їзду працівників народної освіти сказано, що загальноосвітня школа повинна дати кожному учневі суспільно необхідний рівень наукових знань, залучити до багатств вітчизняної і світової культури, загартувати юнь морально і фізично. Що означають ці слова, за якими приховується глибокий зміст? Найперше, мабуть, те, що сам вчитель повинен бути на високому рівні науки і культури, постійно оновлювати і збагачувати свої знання в цих галузях, а також у сферах філософії, мистецтва, етики і, зрозуміло, наполегливо доносити ці знання до учня, до студента, формуючи глибокі ідейні переконання.

Переконати може той, хто сам переконаний, хто оволодів науковою теорією і методологією, хто чутило прислухається до пульсу життя і творчої думки партії. Адже процес перебудови супроводжується переоцінкою цінностей в пошуках істини на основі принципів історизму і правди життя. Отже, бути вчителем почесно, але й відповідально.

Зрозуміло, що в наш бурхливий час без компаса не обійтися. І таким дороговказом-компасом є вчення марксизму-ленінізму. В. І. Ленін писав: «Марксизм веселий, тому що він вірний». Опанувати це вчення потрібно не з газетних статей, не з цитат, а з першоджерел, опанувати не його форму, а його сутність.

У зв'язку з цим потрібно категорично заперечити тим, хто пропонує замінити вивчення марксизму-ленінізму культурологією, розглядаючи марксизм-ленінізм як одну із течій загального потоку розвитку культури. По-перше, це не оригінально і давно заперечено В. І. Ленінін. По-друге, і це головне — марксизм знаменував своєю появою новий якісний стрибок у розвитку культури, революцію в філософії, бо вперше створив науку про суспільство.

Марксизм-ленінізм не догма, а теоретичне і методологічне керівництво до практичної діяльності. Це вчення адекватно відображає діалектику життя. На основі всенародного характеру пошуків іс-

ти КПРС аж до її заперечення.

По-друге, теорія перебудови, яка визначає контури якісно нового стану соціалістичного суспільства і є продуманою комплексною програмою оновлення, має стати тєю основою, на якій слід будувати вивчення і викладання суспільствознавства, всіх гуманітарних і суспільних наук.

По-третє, перебудова — не заперечення соціалізму, не здача позицій, не осудження обраного шляху розвитку, не сповзання до реставрації капіталізму, а шлях оновлення суспільства на соціалістичних засадах.

По-четверте, суспільна свідомість переживає перелом, адекватний тому, що проходить в самому житті. Зростає роль і відповідальність інтелектуального сил суспільства — інтелігенції. І своє покликання педагога виконає тоді, коли досконало володітиме діалектико-матеріалістичною теорією і методологією.

У вищезазваному виступі М. С. Горбачова дана чітка характеристика сутності соціалістичного плюралізму та діалектики загальнолюдського і класового. Важливість цих характеристик визначається і тим, що в стінах інституту, бувало, інколи звучали думки про те, що пріоритет загальнолюдських цінностей відсовує класове на задній план і тому класово-партійний підхід до аналізу суспільних явищ є застарілою догмою. Все це обгрунтовували плюралізмом думок. Але це не так. Отже, нарешті, необхідно глибоко усвідомити, що класово-пролетарське і загальнолюдське діалектично взаємодіють, причому перше, за визначенням В. І. Леніна, найбільш повно виражає друге. Необхідно послідовно дотримуватися цього в своїй роботі, не відступаючи від принципів класовості при аналізі й оцінці суспільних явищ.

Справедливо, що наука демократії в навчальному закладі дається не легко, що плюралізм є шляхом до істини, але перебудова включає в себе і базветься саме на соціалістичному плюралізмі, на ідеях марксизму-ленінізму. Адже цінності, не олюхтовані науково обгрунтованою і гуманістичною ідеєю, перестають бути цінностями прогресу.

В. КРАВЕЦЬ.

Доцент кафедри філософії і наукового комунізму.

На Прикарпаття — в гості

Кафедра наукового естетичного виховання, ВІНницького університету часто організує зустрічі студентів і викладачів з провідними вченими республіки, діячами літератури і мистецтва, досвідченими педагогами тощо. Цього разу до нас завітав колишній випускник нашого вузу, доктор філософських наук, професор київської Вищої партійної школи при ЦК Компартії України О. М. Семашко.

Олександр Миколайович уже багато років досліджує актуальні питання есте-

тичного виховання. Він автор популярних праць «Художні потреби та їх розвиток у молоді», Соціально-естетичні проблеми і розвиток художніх потреб», і лекція, яку він прочитав студентам педагогічного, музично педагогічного факультетів теж стосувалась теми естетичного виховання і його проблем. Окрім цього, столичний гість погодився прочитати курс з питань естетичного становлення молоді.

О. РУСИН.

З НАРОДНИХ Джерел

Завжди ніжна «Росинка»

У нашому інституті діє шість творчих мистецьких колективів, що носять почесне звання самодіяльних народних. Це — вокально-хореографічний ансамбль «Верхоніка», вокальний ансамбль «Росинка», вокально-інструментальні ансамблі «Опришки», «Легінь», «Усмішка», та «Гуцулочки».

Іх створенню сприяло масове залучення студентів усіх факультетів до художньої самодіяльності протягом багатьох років. А професійна майстерність слугуватиме яскравим прикладом, зразком для цілого ряду відомих аматорських колективів інституту.

Прихильники естрадної лінії у нашій республіці добре знають творчість вокального ансамблю «Росинка». Цей своєрідний колектив завжди вирізнявся чистотою звучання, глибокою ніжністю співи. Студентський ансамбль уже існував, з успіхом виступав на естраді, але не мав назви. І ось під час однієї з телепередач ведучий звернувся до глядачів придумати її для молодого колективу. Так народилася «Росинка».

Створений у 1968 році студенткою інституту Христіною Олександрівною Михайлюк (а нині вона доцент, заслужений працівник культури УРСР), ансамбль завоював симпа-

Серед них — ансамбль бального танцю, театр пантоміми, естрадно-театральна студія «Живе слово», оркестр народних інструментів, літературна студія «Зав'язь», а також факультетські хори, вокально-інструментальні ансамблі, агікультурбригади.

Сьогоднішньою публікацією ми хочемо розпочати більш близьке знайомство студентів з роботою самодіяльних артистів, що, можливо, посприятиме ширшому залученню молоді до участі в них, у народній творчості.

тії і визнання аудиторії не тільки в нашій країні, але й за її межами. Безліч концертних виступів, перемоги у всесоюзних фестивалях... На одному з концертів у Москві, присвяченому ювілею В. Стефаніка, «Росинка» виконала старовинний романс з народним артистом СРСР І. С. Козловським, що стало світлою й пам'ятною сторінкою в історії студентського вокального колективу. До речі, цікавих сторінок в біографії ансамблю чимало. Одна з них — участь у музичних фільмах «Червона рута», «Телеграми, телеграми...», «Пісні над Львовом». Тут дівчата познайомилися з тоді ще

самодіяльним вокально-інструментальним ансамблем «Смерічка», його солістами Василем Зінкевичем, Назарієм Яремчуком, Софією Ротару, керівником і композитором Левком Дудківським, а також композитором Володимиром Івасюком. Творчі зв'язки з ведучими артистами української естради співачки не поривають й сьогодні.

Незабутніми були виступи перед ініціаторами будівництва газопроводу «Уренгой — Ужгород», участь в республіканському телевізійному конкурсі «Сонячні кларнети», у фестивалях радя-

но-румунської дружини в Баку і радяно-угорської дружини в Ленінграді. Запамяталися й концертні поїздки до Румунії, де «Росинку» радо вітало населення міст Бая-Маре, Сігета, Тиргу-Ліпуша, а місцеві газети в один голос відзначали сердечність, ніжність і задумованість дівочого співу.

Пам'ятним став для колективу 1978 рік, коли йому було присвоєно почесне звання народного. Всесоюзна фірма грамзапису «Мелодія» випустила три платівки із записами вокальних творів «Росинки». Особливе місце в репертуарі колективу займають українські ліричні і народні пісні, котрі виконуються без супроводу. Своєрідна інтерпретація цих творів, акапельний спів створюють свіжий і самобутній образ, наближають до першоджерел і водночас збагачують сучасними ритмами і гармонією. У виконанні «Росинки» пісні «Романе, Романе», «По-діброві вітер вие», «А я

люблю Прикарпаття», «Летів пташок», «Анничка» звучать свіжо, ніби заново народжуються.

Велику радість прихильникам естради приносять концерти-звіти, на які з'їжджаються всі учасники ансамблю упродовж багатьох років. Їх майже сорок. Кожен після закінчення вузу повів із собою на місце роботи, окрім любові до пісні, і певний досвід організації вокальної групи. Дівчата створюють нові мистецькі колективи на підприємствах, у школах, а за порадою завжди звертаються до першого керівника Христини Михайлюк. Пісня для кожного учасника «Росинки» залишається найдорожчим скарбином у житті. А серед прекрасних традицій ансамблю — пошук самобутності і невтомна праця, що дарують людям через пісню красу й поезію рідної землі.

М. ЧЕРЕПАНІН.

Завідуючий кафедрою теорії і історії музики і гри на музичних інструментах, доцент.

СПОРТ

Кращих визначено

Завершився конкурс на визначення десяти найкращих спортсменів 1988 року. оголошений кафедрою фізвиховання та редакцією газети «Радянський педагог». У ньому взяли участь представники спортивного клубу, фізкультурні активісти з числа викладачів і студентів, всі, кого цікавить фізичне гартування.

Ось як виглядає підсумковий список десяти найкращих:

Михайло ЛЮКЛЯН — майстер спорту СРСР з спортивного орієнтування, бронзовий призер чемпіонату Радянського Союзу (фіззар).

Ніна ВІННИЦЬКА — майстер спорту СРСР з спортивного орієнтування, бронзовий призер чемпіонату УРСР (педфак).

Наталія ОНУФРУК — майстер спорту СРСР з стрільби, член збірної команди України (педфак).

Валентина ЦАП — майстер спорту СРСР з стрільби, член збірної команди України (педфак).

Руслан ТЕРЕБУШКО — майстер спорту СРСР з військового триборства, член збірної команди України (худграф).

Ярослав КОСТЕНКО — кандидат у майстри спорту СРСР з боротьби самбо, член збірної команди області (істфак).

Світлана РІМБАЛОВА — I розряд з гандболу, член збірної команди області (педфак).

Ольга ДУМАС — I розряд з волейболу, член збірної команди області (педфак).

Ольга ПОКИДКО — I розряд з легкої атлетики, член збірної команди області (фіззар).

Володимир ХОЛОПЕК — I розряд з легкої атлетики, член збірної команди області (істфак).

По останній лижні

Сніг у Карпатах зійшов зовсім недавно, тому, думаємо, ще не пізно розповісти про останні спортивні успіхи цьогорічної зими. Мова йтиме про турнір з лижних гонок у залік 39 Спартакіади інституту, який пройшов у кінці лютого у Ворохті. На зимові старті тоді вийшли 45 лижників, які змагалися на дистанціях 3 км (дівчата) і 5 км (хлопці).

В особистому залку серед дівчат кращий результат показала О. Покидко (фіззар), на другому місці Л. Романюк (педфак), третє зайняла С. Гавриш (музпед).

Із чоловіків відзначився Я. Костан (фіззар), який піднявся на найвищу сходинку п'єдесталу пошани. За ним йде В. Марцінковський (філфак) і В. Продан (істфак).

У загальнокомандному залку поза конкурентною була команда фізико-математичного факультету, бо набрала очок значно більше за інші підрозділи. На друге місце вийшли спортсмени педагогічного, а третє зайняли дівчата і хлопці з філологічного факультету.

П. НЕСТЕРУК.
Викладач кафедри фізвиховання.

ЕКОЛОГІЯ: КУЛЬТУРА І ДУХОВНІСТЬ

Що шкодить здоров'ю

Нам не байдуже, яким повітрям — чистим чи забрудненим ми дихаємо, яку воду п'ємо. Все частіше ми порушуємо екологічні проблеми — сьогодні боротьба за чистоту навколишнього середовища стає загальнолюдським, всесвітнім завданням.

А яка ж екологічна ситуація у краї, де ми живемо? Наскільки атмосферу, водні ресурси, ґрунти забруднюють промис-

лові підприємства, автотранспорт? Як впливає аеротехногенне забруднення на здоров'я населення Прикарпаття? Вивчення цих проблем займаються науковці Івано-Франківського медичного інституту. Редактор багатотиражної газети «Медик Прикарпаття» Г. ДОБОШ взяла у них інтерв'ю і попросила розповісти про свої дослідження, спостереження.

В. І. ПАЛЬГОВ, завідувач кафедрою загальної і соціальної гігієни і організації охорони здоров'я, професор:

— В Івано-Франківську забруднення атмосферного повітря відбувається різними шляхами — тут і промислові підприємства, і міський автотранспорт, і аеропорт, і електростанція... Найбільше забруднення в районі електростанції, де знаходяться залізнична станція, паркетний і ремонтно-механічний заводи та інші підприємства. Висока концентрація запарованості поблизу заводу ТЭС, де в атмосферне повітря викидається більш як 70 решток різних речовин.

25 років тому у густозаселеній частині області і західного регіону побудовано Бурштинську ДРЕС. Через висотний викид вона має істотний вплив на стан атмосферного повітря нашої та сусідніх областей. Керівництво ДРЕС, Міненерго УРСР здійснили останнім часом ряд заходів, спрямованих на зменшення впливу станції на екологічну обстановку. Валові викиди за останні десять років зменшилися наполовину. З 1984 р. котло-агрегати переведені на роботу на газовому паливі.

Значну кількість хімічних речовин викидає в повітря Калуське виробниче об'єднання «Хлорвініл». Загальна кількість викидів на до-

бу становить 50—60 тонн. За останні п'ять років завдяки поліпшенню їх вловлювання кількість пилу і газів, що викидаються, зменшилась. І все ж на підприємстві не вирішене питання повного озеленення санітарно-захисної зони, будівництва очисних споруд для вловлювання хлору на магнієвому заводі.

На Надвірнянському нафтопереробному заводі після очищення в атмосферу виділяється 0,1 тонни шкідливих речовин за добу. На підприємстві незадовільно виконуються заплановані заходи щодо охорони навколишнього середовища.

Забруднення атмосферного повітря, звичайно, впливає на здоров'я населення. Так, у структурі захворюваності дітей обласного центру переважають хвороби органів дихання. У Калусі діти дошкільного віку частіше хворіють простудою, хронічними захворюваннями дихальних шляхів, у них дещо знижена неспецифічна імуніологічна реактивність.

І. Д. ЛАНОВИЙ, завідувач кафедрою акушерства і гінекології, професор:

— Уже майже 15 років ми ведемо спостереження на Калуському виробничому об'єднанні «Хлорвініл»: вивчаємо гінекологічну захворюваність жінок-робітниць. ускладнення вагітності.

Встановлено, що у робітниць, зайнятих на цьому виробництві, гінекологічна захворюваність вища, ніж у жінок контрольної групи. Так, у 1987-88 роках обстежено 161 жінку із цехів по виробництву вінілхлориду і перхлоретилену. При цьому гінекологічні зміни виявлено у 84 робітниць, що становить 52,2 процента. Серед захворювань переважають запальні процеси. Крім того, у робітниць об'єднання виявлено високий процент невиношування вагітності, токсикозів вагітних і пієлонефриту.

Р. П. ВОЛОСЯНКО, завідувач кафедрою педіатрії, професор:

— Ми провели аналіз смертності дітей першого року життя у двох районах Прикарпаття — Калуському і Коломийському, які знаходяться приблизно в однакових умовах промислового міст майже з ідентичною організацією медичного обслуговування. При цьому встановлено, що загальна захворюваність дітей по Калуському району (1976—1986 рр.) становить 607—1267 проміля, в Коломийському — 825—1112 проміля, а в минулому році в Калуському районі захворюваність дітей уже становила 1160 проміля.

Н. М. СЕРЕДЮК, проректор по науковій роботі, професор:

НА ФОТОКОНКУРС «РП»

Сільські розмови.

Фотоюрод І. Тимінського.

— Сьогодні питаннями екології та її впливу на здоров'я людей слід займатися предметніше й ефективніше. Ректорат і партком вважають за необхідне зосередити у 1989—1990 роках на даному напрямку розвитку інституту всі госпдоговіні науково-дослідні роботи, 4 докторських і 7 кандидатських дисертацій. Крім того, сьогодні йдеться про укладання з підприємствами — забруднювачами договорів про науково-технічне співробітництво, мета яких — не лише вивчення обстановки і констатація фактів нездо-

ров'я навколишнього середовища, але й розробка конкретних заходів у запобігання захворюваності.

Науковий відділ інституту разом з науковими колективами одинадцяти кафедр планують взяти на довготривалий контроль це питання, щоб домогтися оздоровлення населення Прикарпаття. Планується і відповідний договір з відділом охорони здоров'я обласвиконкому. Важливо, щоб у повну силу запрацювала програма «Здоров'я», якою передбачено ряд конкретних шляхів у розв'язанні екологічних проблем, зміцненні здоров'я людей.

«СОВЕТСКИЙ ПЕДАГОГ» — орган парткома, ректората, профсоюзних комітетів і комітета ЛКСМУ Івано-Франківського державного педагогічного інституту імені В. Стефаніка. Газета виходить на українському мові.

Редактор С. ХОРОБ.
Газета виходить один раз на тиждень — у вівторок. Формат — 0,5 друкарського аркуша газети «Правда». АДРЕСА: 284000, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57. Телефони: 96-4-73; 96-4-41.

Івано-Франківська обласна друкарня управління у справах видавництва, поліграфії і книжкової торгівлі обласвиконкому, м. Івано-Франківськ, вул. Чапаєва, 78.

БЧ 12064.

Зам. 1007.

Тираж 2000.